

Firavunâne Bir Suale Cevap!..

Seksen vagonlu bir tren düşününüz. Bu vagonlardan her birisini bir öndeki vagonun çektiğinden bahsedilir. Ve nihayet iş lokomotifine dayandığında artık, *“Lokomotifi kim çekiyor?”* diye bir soru sorulamaz. Zira, çekip fakat çekilmeyen bir lokomotif olmazsa, bu nizam bozulur ve hareket meydana gelmez.

Aynı şekilde, bir şekerin nasıl yapıldığını sorsak bize cevaben, şeker fabrikasında yapıldığı söylenecektir. Şeker fabrikasındaki aletlerin nerede yapıldığını sorduğumuzda, onların da tezgâhları izah edilecektir. Neticede mesele bir zihne dayanmazsa, tezgâhın da tezgâhı, onun da tezgâhı sorulacak ve teselsüle gidilecektir.

Diğer taraftan bir elma, elma fabrikası olan ağacında yapılmaktadır. Bu ağaç ise kâinat fabrikasında inşa edilmiştir. Eğer elma ağacının da, kâinatın da yapılması nihayetsiz bir ilim ve kudret sahibine verilmezse, kâinat fabrikasına da bir fabrika, o fabrikaya da bir fabrika icab edecek ve mes’ele muhale düşecektir.

Bir yazıyı kalemin yazdığından, kalemi elin tuttuğundan, elin de bir kola bağlı olduğundan bahsetmekle yazıyı izah etmiş olamayız. Hakikatte, mes’ele bir ilme ve kudrete dayanmakta, el de kalem gibi o ilmin tecellisine vasıta olmaktadır. Artık *“Ya ilmi kim yazdı?”* diye bir soru sorulamaz.

Bir nefer emri onbaşidan, o da yüzbaşidan ve nihayet başkumandan da emri padişahdan alır. *“Ya padişah emri kimden alıyor?”* şeklinde bir soru sorulamaz. Zira padişah da birinden emir alsa, o da raiyyet derecesine iner ve emir aldığı zat padişah olur. Bu hâlde birinci şahıs padişah değildir ki: *“Padişah kimden emir alıyor?”* diye bir soru sorabilelim. Padişah denilince, emir veren, fakat emir almayan bir zat hatıra gelir.

*“Devir ve teselsülün muhaliyeti”*ni izhar babında verdiğimiz mezkûr misâllerden anlaşıldığı gibi, bu kâinatın yaratılışının; zatı, esmâsı ve sıfatlarıyla ezelî ve ebedî Allahü Azîmüşşân’a dayanması zaruridir.

Umum mahlûkat, yaratıp fakat yaratılmayan bir Zat-ı Zülcelâl’in kudretiyle *“yokluk karanlıklarından ziyâdar varlık âlemine”* getirilmişlerdir. Yani, umum mevcûdat hususları itibariyle kadîm bir Zat-ı Zülcelâl’; imkânları cihetiyle ezelî ve ebedî bir **Müreccih**i gösterdikleri gibi, mahlûkiyetleriyle de bir **Hâlik-i Ezelî**’yi bedahaten gösterirler.

Bu hakikata karşı artık *“Cenâb-ı Hakk’ı -hâşâ- kim yarattı?”* diye firavunâne sorular devir ve teselsülü ve bunların muhaliyetini bilmemekle, cehl-i mürekkep içinde bulduklarını ve nefisleriyle mugalâta yaptıklarını ifade etmiş olurlar.